Spotkanie koordynacyjne

PROTOKÓŁ

Data: 16.01.2023 (poniedziałek)
Godzina: 11:00 – 13:00
Miejsce: Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, sala kolumnowa

Najważniejsze punkty agendy

Wstęp i przywitanie uczestników
Bolesław Gzik - Wicewojewoda Lubelski - Spotkanie otworzył Wicewojedowa Lubelski Bolesław Gzik. Podczas swojego wystąpienia nawiązał do celu istnienia Lubelskiej Grupy Koordynacyjnej oraz zadań i wyzwań, które stoją przed LGK w 2023 roku. - Sytuacja związana z napływem uchodźców do województwa lubelskiego w chwili obecnej jest stabilna. Na przejściach granicznych (Dorohusk, Zosin, Dołhobyczów, Hrebenne) funkcjonują punkty informacyjne prowadzone przez LUW. - W pobliżu przejść granicznych prowadzone są trzy punkty recepcyjne: Chełm, Hrubieszów, Tomaszów Lubelski. W chwili obecnej w punktach recepcyjnych przebywa kilka osób dziennie. W dniu 16.01.2023 w Tomaszowie Lubelskim nie ma żadnej osoby, w Hrubieszowie 8 osób, w Chełmie 5 osób. - Ok 60% miejsc zajętych w punktach zbiorowego zakwaterowania w województwie lubelskim. 40% dostępnych do natychmiastowego przyjęcia uchodźców. **Felicia Byrne – UNHCR** - Jest nam niezmiernie miło, że w 2023 roku będziemy kontynuować platformę koordynacyjną, rozpoczętą w 2022 roku pod przewodnictwem Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. - Ważne jest, abyśmy także mieli pewność, że będziemy nie tylko stale wymieniać się informacjami, ale również identyfikować braki, które mogą wynikać ze zmieniającego się krajobrazu dostępności funduszy, a także identyfikować potencjalne możliwości finansowania z różnymi potencjalnymi darczyńcami.
Projekt nowelizacji Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
Yulian Hofman – Instytut na Rzecz Państwa Prawa - Oczekujemy, że nowelizacja prawa zostanie przyjęta w obecnym kształcie. Ustawa przeszła przez sejm i senat z kosmetycznymi poprawkami. Obecnie czeka na podpis prezydenta. - Doprecyzowany zostanie katalog osób, które kwalifikują się do wsparcia w ramach specustawy. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju przewiduje, że do działań objętych aktem prawnym kwalifikują się obywatele Ukrainy, którzy

przyjechali do Polski po 24 lutego 2022. Nie ma znaczenia, droga i kierunek z jakiego trafili do Polski. Druga grupa osób, które się kwalifikują do wsparcia w ramach ustawy, to małżonkowie obywateli Ukrainy, którzy nie posiadają ukraińskiego obywatelstwa. Trzecia grupa to obywatele Ukrainy i członkowie ich rodzin, o ile ten obywatel Ukrainy posiada Kartę Polaka.

- Wyłączenia mówiące o tym, kto się nie kwalifukuje pod ustawę: obywatel Ukrainy, który posiada w Polsce pobyt czasowy, pobyt stały, ochronę międzynarodową, osoba która posiada ochronę czasową w innym niż Polska kraju. Ustawa daje również możliwość pozbawienia ochrony tymczasowej osoby, która przed wejściem w życie ustawy, korzysta z ochrony czasowej w innym kraju.
- 30-dniowy termin na ubieganie się o numer PESEL. Jednocześnie ustawa nie przewiduje konsekwencji za niedotrzymanie tego terminu.
- W obecnym kształcie prawo przwiduje utratę statusu UKR w momencie opuszczenia kraju na okres ponad miesiąca. Ustawodawca zmienia przelicznik stosując zapis „na okres 30 dni" i wprowadza 4 dodatkowe przesłanki, które oprócz samego wyjazdu dają możliwość odebrania statusu UKR. Pierwsza przesłanka: Wyjazd na ponad 30 dni. Druga przesłanka: cudzoziemiec posiada jeden z wcześniej wymienionych tytułów pobytowych (pobyt czasowy, pobyt stały, pobyt rezydenta długoterminowego UE) lub ochronę międzynarodową. Trzecia przesłanka: Osoba złoży lub zadeklaruje zamiar złożenia wniosku o ochronę międzynarodową. Czwarta przesłanka: Osoba korzysta z ochrony czasowej w innym kraju.
- Status UKR zostanie utracony przy jednorazowym wyjeździe z Polski powyżej 30 dni. Jeżeli dana osoba wyjechała kilka razy w miesiącu na krótszy odstęp czasowy, przesłanka mówiąca o wyjeździe na ponad 30 dni jej nie dotyczy.
- Jest przewidziana procedura przywrócenia statusu UKR, o ile taka osoba posiadała status UKR w przeszłości i go utraciła. Należy sie zwrócić do Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy i po przejściu odpowiedniej ścieżki, status może być przywrócony. O przywróceniu statusu decyduje decyzja danego urzędu.
- Istnieją wątpliwości, czy rozwiązanie dotyczące partycypacji w kosztach zakwaterowania jest zgodne z prawem Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady z 2001 roku oraz Decyzja Wykonawcza z dnia 04.03.2022 roku), które mówi o tym, że osoba która korzysta z ochrony czasowej w każdym kraju Unii Europejskiej musi dostać bezpłatne zakwaterowanie, wyżywienie i opiekę medyczną.
- Mechanizm dotyczący partycypacji w kosztach, może wejść w życie w kwietniu (50%) i czerwcu (75%) lub od marca (50%) i maja (75%), jeżeli nie zostaną przyjęte poprawki dotyczące wydłużenia terminu.
- Program 40+ nie zmienia się w kontekście nowelizacji specustawy.
- Przez pierwsze 120 dni osoba, która wjeżdża do Polski może korzystać z bezpłatnego lokum i wyżywienia w punktach zbiorowego zakwaterowania lub u osoby prywatnej (dofinansowanie pobytu). Czas jest liczony od pierwszego dnia wjazdu do Polski po 24 lutego.
- Po 120 dniach, zgodnie z decyzją urzędnika, który kierując się względami humanitarnymi, decyduje o tym, czy dana osoba jest w stanie partycypować w kosztach utrzymania. Jeżeli

decyzja jest pozytywna, dana osoba będzie partycypowała w kosztach utrzymania w wysokości 50%, w kwocie nie większej niż 40 zł/dzień.

- Dla osób, które są w Polsce ponad 180 dni, przewidziane jest partycypowanie w kosztach w wysokości 75%, jednak w kwocie nie większej niż 60zł / dzień.
- Ustawa przewiduje bardzo szeroki katalog wyłączeń (art. 17 C): osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawnościu, osoby powyżej 60 roku życia dla kobiet i 65 roku życia dla mężczyzn, kobiety w ciąży i osoby wychowujące dziecko do 12 miesiąca życia, osoby które samotnie wychowują troje i więcej dzieci, osoby poniżej 18 roku życia, osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej uniemożliwiającej partycypację w kosztach utrzymania, osoby sprawujące opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, opiekun tymczasowy ustanowiony dla osoby niepełnoletniej.
- Przedłużenie legalności pobytu dla osób, które przyjechały do Polski przed 24 stycznia 2022 roku i posiadały m. in. wizę, pobyt czasowy, przebywały w ruchu bezwizowym, w przypadku upływy terminu ważności dokumentu, zostaje on przedłużone do 24 sierpnia 2023 roku.
- Uchylenie przepisów tarczy antykryzysowej dotyczące przedłużania lagalności pobytu cudzoziemców związanych ze stanem zagrożenia epidemiologicznego. Przepisy dot. automatycznego przedłużania legalności pobytu cudzoziemców związane z pandemią koronawirusa na mocy nowelizacji ustawy zostaną cofnięte z dniem 24 sierpnia 2023.
- Osoba, która posiada ukraińskie prawo jazdy i jest w Polsce ponad 185 dni, nie będzie musiała wymieniać prawa jazdy na polskie do końca 2023 roku. Specustawa zakłada na dzień dzisiejszy (przed nowelizacją), że obywatele Ukrainy, którzy przebywają w Polsce ponad 9 miesięcy (wjazd po 24 lutego 2022 r.) mogą złożyc wniosek o udzielenie pobytu czasowego na okres 3 lat. Nowelizacja ustawy usuwa ten przepis, czyli tego "szczególnego" rodzaju pobytu czasowego nie będzie, a wnioski złożone w tym trybie przed wejściem w zycie nowelizacji, zostaną pozostawione bez rozpoznania.
- Co do zasady, osoby korzystające z ochrony czasowej nie mogą składać wniosków o pobyt czasowy (art. 99 ustawy o cudzoziemcach). Od kwietnia 2023 ten zakaz nie będzie obowiazywał w sytuacji złożenia wniosku przez obywatela Ukrainy korzystajacych w Polsce z ochrony czasowej, o ile ten wniosek będzie się wiązał z wykonywaniem pracy w Polsce, wykonywaniem pracy w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji, prowadzeniem w Polsce działalności gospodarczej. Wnioski, które zostaną złożone przed kwietniem, zostaną pozostawione bez rozpoznania.

Przygotowanie na potencjalny napływ uchodźców w województwie lubelskim

Andzej Osipowski – Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie

- Od czerwca 2022 liczba dostępnych miejsc w województwie lubelskim w puntach zbiorowego zakwaterowania wynosi ok 7000 miejsc, z czego średnie wykorzystanie wynosi ok 5000 tys miejsc.
- Tworzenie miejsc zbiorowego zakwaterowania odbywa się na podstawie decyzji Wojewody Lubelskiego. Organizacją miejsc zakwaterowania zajmują się powiaty i samorząd województwa

lubelskiego. W sumie mamy 25 podmiotów, które na podstawie decyzji Wojewody Lubelsiego realizują to zadanie.

- 2000 obecnie niewykorzystanych miejsc traktowanych jest jako pierwszy bufor na wypadek potencjalnegoi napływu uchodźców.
- 1500 dodatkowych miejsc, które mogą być aktywowane w ciągu 24 godzin dostępnych na poziomie samorządów.
- W przypadku zaistnienia dodatkowej potrzeby, w przeciągu 48 godzin dodatkowych 9,5 tys. miejsc zakwaterowania może być zorganizowanych w obiektach Ochotniczych Straży Pożarnych, które były zweryfikowane przez Państwową Straż Pożarną oraz SANEPID.
- LUW szacuje, że dysponuje ok 4,5 miejsc w obiektach wielkopowierzchniowych, które również moga być aktywowane w ciągu 48 godzin.
- Jeżeli wskazane wyżej liczby będą niewytsarczające, LUW może w ciągu 7 dni rozwinąć 8300 miejsc zakwaterowania w miejscach publicznych typu sanatoria i akademiki. Wymaga to jednak bardziej złożonych procedur administracyjnych.
- Zasoby województwa lubelskiego szacowane są na ok. 30 tys miejsc zbiorowego zakwaterowania dla uchodźców.
- LUW dysponuje rezerwą 1500 łóżek w punktach recepcyjnych.
- W szczytowym momencie (marzec – kwiecień) maksymalne wykorzystanie miejsc zbiorowego zakwaterowania wynosiło ok 11 tys.

Aktualne informacje z sektora Ochrony (Protection) w województwie lubelskim

Felicia Byrne - UNHCR

Monitoring

- Monitoring ochrony to ustrukturyzowany proces prowadzenia wywiadów skoncentrowany na profilach i potrzebach uchodźców. UNHCR rozpoczął ten proces 26 lipca 2022 roku. Do grudnia 2022 r. w Polsce przeprowadzono ponad 24 000 wywiadów (3.303 osoby w województwie lubelskim).
- Zdecydowaną większość stanowią kobiety (90%). Top 5 obwodów, z których pochodzą uchodźcy: Kijów (14%), Wołyń (11%), Charków (11%), Dnitropetrowsk (8%), Lwów (5%).
- Wielkość gospodarstwa domowego : 1 osoba (25%), 2 lub więcej osób (75%).
- 99,5% respondentów podało, że posiada wykształcenie średnie, techniczne, zawodowe lub wyższe, w tym doktoranckie.
- 22,4% respondentów ma co najmniej jednego członka rodziny wymagającego specjalistycznego leczenia.
- 21% członków gospodarstw domowych jest zagrożonych niepełnosprawnością.
- Zamiar powrotu na Ukrainę w ciągu najbliższych 3 miesięcy: Nie (68%), Nie w tym momencie (19%), Tak (13%). Jeśli tak, to na jak długo? Tymczasowo (52%), Na stałe (32%), Nie wiem (17%).
- Najważniejsze potrzeby: pomoc materialna, zatrudnienie, leczenie, informacja o usługach.

- Na jaki temat chciałbyś/łabyś otrzymywać więcej informacji? Pomoc finansowa (61%), Możliwości zatrudnienia (36%), Opieka medyczna (33%), Status prawny (31%), Brak (20%).
- W jaki sposób wolisz otrzymywać informacje? Media społecznościowe i aplikacje do przesyłania wiadomości (61%), telefon (26%), osobiście (24%), strony internetowe (22%), przyjaciele/rodzina (20%).

Zalecenia z Sektora Ochrony (Protection Sector)

- Zalecenia sektora ochrony to dokument wydany przez krajowy Sektor Ochrony, który zawiera porady techniczne i skupia się na 11 obszarach. Dokument został opublikowany w grudniu, po przeprowadzeniu szerokich konsultacji z różnymi partnerami ochrony i uchodźcami.
- Dokument podkreśla sukces związany z wdrożeniem dyrektywy o ochronie czasowej w Polsce. Pełny dokument zostanie przesłany w załączeniu do protokołu.
- Rekomendacje: Sporadyczne powroty, dostęp do terytorium i cofnięcie statusu; Dokumentacja; Kwalifikacja do ochrony tymczasowej i skutecznego środka odwoławczego; Obywatele państw trzecich potrzebujący ochrony międzynarodowej; Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami; Dostęp do usług zdrowotnych, w tym zdrowia psychicznego, dla osób, które doświadczyły przemocy; Zapewnienie zakwaterowania i wsparcia finansowego dla rodzin goszczących; Dostęp do informacji, zaangażowanie społeczności i odpowiedzialność podmiotów udzielających pomocy; Skuteczny dostęp do rynku pracy; Ochrona przed nadużyciami, wyzyskiem i handlem; Ochrona dzieci.
- Więcej informacji w dokumencie dostępnym w języku polskim i angielskim: https://data.unhcr.org/en/documents/details/97649

Service mapping

- Mapowanie usług to internetowy dokument online zawierający aktualne usługi i działania skierowane do uchodźców.
- Dokument ten jest stale aktualizowany przez UNHCR. Jest dostępny w języku polskim, ukraińskim i angielskim. Jeśli któraś z organizacji pozarządowych lub instytucji uczestniczących w LGK chciałaby dodać nowe działania lub wprowadzić zmiany, prosimy o kontakt z UNHCR w Lublinie.
- Dokument nie jest publiczny. Może być wykorzystywany przez partnerów i instytucje oraz organizacje pozarządowe współpracujące z UNHCR.

Aktualne informacje z sektora Ochrony dzieci (Child protection) oraz Edukacji

Joud Munwar - UNICEF

Ochrona dzieci

- Krajowy Sektor Ochrony Dzieci (CPWG) jest prowadzony przez UNICEF, UNHCR i FDDS. Spotkania grupy odbywają się raz w miesiącu. Grupa koordynuje wszystkie działania w zakresie

ochrony dzieci skierowane do uchodźców. Od stycznia 2023 roku spotkania CPWG będą połączone ze spotkaniami sektora Ochrony i Przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć.

- System zarządzania działaniami związanymi z ochroną dzieci jest opracowywany przez Grupę Roboczą ds. Ochrony Dzieci (CPWG).
- Planowane kroki (obecnie CPWG jest na etapie pierwszego kroku) Ramy oceny jakości - obecnie prowadzone przez Save the Children Opracowanie krajowych standardów i ścieżek przekazywania spraw Warsztaty z udziałem wszystkich interesariuszy w celu zatwierdzenia i przyjęcia opracowanych standardów
- Szkolenie pracowników socjalnych, organów ścigania, przedstawicieli władz lokalnych w zakresie standardów
- Workflow (uproszczonestandardy i ścieżki przekazywania spraw) dla dzieci w instytucjach/UASC - wytyczne dla wszystkich zaangażowanych organizacji pozarządowych i instytucji.

Hande Dilaver - UNICEF

Edukacja

- Dla Grupy Roboczej ds. Edukacji bardzo ważne jest zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji włączającej dla wszystkich dzieci, zgodnie z obowiązującymi przepisami i polityką rządu.
- Ogólnie w Polsce jest ponad 600.00 dzieci w wieku szkolnym (dane na wrzesień 2022).
- Odsetek ukraińskich dzieci zapisanych do szkół jest stosunkowo niski i stopniowo zmniejsza się z miesiąca na miesiąc. Ogólna liczba ukraińskich dzieci (3-19) w polskim systemie edukacji - 184 179 (30,6%). Ogólna liczba dzieci ukraińskich (3-19 lat) nie objętych polskim systemem edukacji - 416 069 (69,4%). Ok. 17% dzieci nie jest zapisanych do szkół.
- Istnieje duża liczba dzieci ukraińskich uczęszczających do ukraińskich szkół ionline, ale niestety brak jest aktualnych danych na ten temat.
- Główne powody nieuczęszczania do szkoły: bariera językowa, brak miejsca w szkołach, uczęszczanie na zajęcia online, brak integracji w szkołach, plany wyprowadzki z Polski.
- Plany na rok 2023: wzmocnienie systemu, szkolenie nauczycieli, umiejętności językowe w edukacji formalnej i pozaformalnej dla dzieci i rodzin, włączenie społeczne, umiejętności zawodowe, integracja społeczna.
- Wyzwaniem jest dostęp do aktualnych danych (brak aktualnych danych dotyczących zapisów do szkół).
- UNICEF planuje sektorową ocenę potrzeb, która obejmie potrzeby w punktach recepcyjnych, miejscach zbiorowego zakwaterowania, ale także w społecznościach lokalnych.
- Jednym z priorytetów jest zharmonizowanie komunikatów sektorowych w celu zapewnienia prawidłowych i skoordynowanych informacji dotyczących edukacji dzieci.

- Kampania na temat ciągłego uczenia się jest planowana na rok 2023 wspólnie z Ministerstwem Edukacji i Nauki.
Dyskusja i wnioski
- Ambasada USA w Warszawie uruchomiła nabór wniosków dla organizacji pozarządowych, między innymi na działania skierowane do uchodźców. Projekty można składać do 26 lutego 2023. Szczegóły: Dofinansowanie w postaci grantów na wsparcie programów wspierających potrzeby społeczności marginalizowanych w Polsce - Ambasada i Konsulat USA w Polsce (usembassy.gov) - Janów Lubelski i powiat janowski są miejscem z relatywnie niską ofertą działań oraz znikomą ofertą serwisów skierowanych do uchodźców w porównaniu do osób przebywających w miejscach zbiorowego zakwaterowania. Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie zachęca organizacje pozarządowe do zgłaszania inicjatyw oraz serwisów, którymi mogą być objęci uchodźcy przebywający na terenie Janowa Lubelskiego oraz powiatu janowskiego. - Związek Polaków Miasta Kijowa poszukuje wsparcia i/lub możliwości otrzymania dofinansowania w zakresie pobytu i wyżywienia grupy ok 50 dzieci w okresie wakacji w Polsce. LUB zachęca podmioty uczestniczące w LGK do zgłaszania możliwości w zakresie zakwaterowania i/lub wyżywienia grupy dzieci w okresie wakacyjnym.
Działania do wykonania
- Zgłoszenie możliwości objęcia wsparciem / organizacji działań skierowanych do uchodźców w Janowie Lubelskim i powiecie janowskim. Zgłoszenia prosze kierować do Pani Renaty Rojek: tel. 81 74 24 405, kom. 883849633, e-mail: rrojek@lublin.uw.gov.pl. - Zgłoszenie możliwości organizacji lub dofinansowania zakwaterowania i wyżywienia grupy ok. 50 dzieci będących pod opieką Związku Polaków Miasta Kijowa w okresie wakacyjnym w Polsce. Zgłoszenia prosze kierować do Pani Renaty Rojek: 81 74 24 405, tel. kom. 883849633, e-mail: rrojek@lublin.uw.gov.pl - Kontakt pomiędzy Lubelskim Urzędem Wojewódzkim w Lublinie, a UNICEF w celu rozmowy na temat potrzeb dotyczących edukacji, w szczególności dzieci znajdujących się w miejscach zbiorowego zakwaterowania.
Uczestnicy/czki
Organizacja / Instytucja
Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie
UNHCR
Centrum Wolontariatu w Lublinie
Fundacja Leny Grochowskiej
Instytut na Rzecz Państwa Prawa
Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie

Stowarzyszenie Homo Faber
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Bractwo Miłosierdzia im. Św. Brata Alberta
Urząd Miasta Lublin
Caritas Archidjecezji Zamojsko - Lubaczowskiej
Caritas Archidjecezji Lubelskiej
Soleterre
UNICEF
Stowarzyszenie Dla Ziemi